

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
KWESTIE TERMINOLOGICZNE	13
WPROWADZENIE: Życie i działalność naukowa	19
1. Dzieciństwo, studia i pierwsze prace naukowe	19
2. Od habilitacji do <i>Gemeinschaft und Gesellschaft</i>	24
3. Stabilizacja życiowa i zawodowa	25
4. Epizod hamburski	28
5. Czas kariery zawodowej i sukcesów naukowych	29
6. Opozycja polityczna i ostatnie dokonania naukowe	31
7. Recepcja dzieła Tönniesa	33

CZĘŚĆ I

WSPÓLNOTA I SPOŁECZEŃSTWO JAKO POJĘCIA TEORETYCZNE

ROZDZIAŁ 1: Teoria woli jako teoria osobowości ludzkiej	41
1. Wola w ujęciu klasyków filozofii	41
2. Wilhelm Wundt i wolicjonalizm w psychologii	43
3. Wolicjonalizm socjologiczny Ferdinanda Tönniesa	48
4. Koncepcja woli w <i>Teoremacie filozofii kultury</i>	50
5. Wola w <i>Gemeinschaft und Gesellschaft</i>	53
5.1. Wola istoty	55
5.2. Wola wyboru	58
6. Wola a własność	60
7. Teoria środków i celów działań ludzkich	63
8. Społeczne uwarunkowanie woli	68
ROZDZIAŁ 2: Podstawowe kategorie socjologii czystej	75
1. Wola wspólna a stosunki socjalne – wersja wczesna	75
2. Stosunki wzajemnej aprobaty jako źródło wspólnej woli	78
3. Elementy fikcji w więzi społecznej – istności socjalne	79

4. Stosunek i związek jako podstawowe rodzaje istności socjalnych ..	84
5. Istności socjalne jako wspólnota i społeczeństwo	90
6. Psychologizm Tönniesa	92
7. Normy socjalne	93
8. Istności socjalne: sfera normatywna i sfera działania	100
9. Wartości socjalne i własność	102
10. Socjalne struktury odniesienia	106
11. Konflikt i konsensus w teorii Tönniesa	110
ROZDZIAŁ 3: Założenia epistemologiczne	115
1. Teoria nauki Tönniesa a myśl oświeceniowa	115
2. Scjentyzm a neokantyzm	117
3. Synteza empiryzmu i racjonalizmu epistemologicznego	122
4. Teoria pojęcia naukowego i typ idealny	125
5. Socjologia ogólna, socjologia czysta i socjologia empiryczna	133
6. Nauka a filozofia	138

CZĘŚĆ II

WSPÓLNOTA I SPOŁECZEŃSTWO JAKO POJĘCIA EMPIRYCZNE

ROZDZIAŁ 1: Socjologia stosowana jako teoria struktury i rozwoju społecznego	145
1. Socjologia czysta a socjologia stosowana	145
2. Dzieje ludzkości jako ewolucja oparta na podstawach ekonomicznych	150
3. Od komunizmu do socjalizmu	153
4. Rozwój społeczny jako rozwój indywidualizmu	158
5. Wspólnota i społeczeństwo jako kategorie empiryczne (historyczne)	162
6. Kolektywizm i nowe formy wspólnoty	166
7. Tendencje wsteczne w rozwoju socjalnym i przyszłość ludzkości ..	170
8. Męskość i kobiecość jako wyznaczniki rozwoju społecznego	172
9. Starzenie się, śmierć i ponowne narodziny kultury	177
ROZDZIAŁ 2: Wspólnoty jako zjawiska kulturowe	183
1. Anatomia wspólnoty	183
2. Typologia wspólnot jako zjawisk empirycznych	185
3. Stany jako wspólnoty ekonomiczne	188
4. Obyczaj i sfery podlegające jego regulacji	192
5. Formy przekształceń obyczaju	196
6. Obyczaj a moralność i dobre obyczaje. Obyczaj a moda	198
7. Lud jako wspólnota polityczna	201
8. Religia jako wola socjalna i typy organizacji religijnych	203

9. Wiara, zaufanie i religia	207
10. Historia religii	209
11. Społeczne uwarunkowania religii	212
12. Tönnies a Weber: religia a kapitalizm	216
13. Przyszłość religii	220
ROZDZIAŁ 3: Społeczeństwo jako zjawisko kulturowe	223
1. Pojęcie społeczeństwa	223
2. Klasy społeczne	225
3. Kapitalizm a podział pracy	230
4. Główne typy stosunków ekonomicznych	236
5. Naród	240
6. Opinia publiczna jako forma woli socjalnej	242
7. Opinia publiczna a Opinia Publiczna	244
8. Środki wyrazu opinii publicznej	247
9. Struktura wewnętrzna Opinii Publicznej	249
10. Teoria Tönniesa a współczesne badania opinii publicznej	251
ROZDZIAŁ 4: Socjografia	255
1. Statystyka moralna a socjografia	255
2. Metoda korelacji grupowej Tönniesa	258
3. Robotnicy portowi Hamburga i ich strajk	264
3.1. Źródła materiału empirycznego	264
3.2. Spontanizacja i organizacja strajku	265
3.3. Struktura społeczna portu hamburskiego	267
3.4. Strajk – jego przyczyny i przebieg	269
ZAKOŃCZENIE	273
BIBLIOGRAFIA	279
SUMMARY	293